

Ջ Ղ Ա Յ Ա Ի Ե Ր Ը

Ջղացաւերը, ինչպէս անունէն ալ կը հասկցուի, ջիղերու պատճառած ցաւերն են: Այդ ջիղերը կը վերջանան մորթին տակ, գրեթէ ամէն կողմ, այնպէս որ բազմաթիւ են ջղացաւերը, առաւել կամ նուազ սաստկութեամբ: Խնդիր է իմանալ թէ բուն պատճառը ի՞նչ է:

Ջիղեր կան, որ կը ցաւին սեղմուելով վէրքի մը սպիէն, ուռի մը մօտիկութենէն, կամ աղդուելով զանազան հիւսուածքներու բորբոքումէն ու հիւանդութենէն: Դարձեալ, կան Ֆիզիքական աղդակներ (տաքութիւն, սառ, հարուած, եայլն,) որոնք ջղացաւերու պատճառ կը դառնան: Պէտք է մոռնալ, որ ջղացաւերը երբեմն նշաններ են որոշ հիւանդութիւններու:

Ամէնէն աւելի կը յիշուին միջկողոսկրային, (intercostales), դէմքի (faciale) և աղդրի (sciaticque) ջիղերուն ցաւերը: Աղդրաջիղին ցաւը ծանօթ է շատերուն:

Աղդրաջիղի ցաւին պատճառները բազմաթիւ են: Երբեմն ողնածուծի հիւանդութիւն մը, կամ փոքր կոնքին մէջ աճած ուռ մը, խոր վէրք մը, պատճառ կ'ըլլան որ այդ երկար ջիղը բորբոքի, անհուն տանջանք մը տալով ենթակային: Դարձեալ հիւծախտը, սիֆիլիզը, ջերմամիդութիւնը, յօդացաւը, շաքարախտը, ճահճատենդը մեղսակցութիւն ունին աղդրոսկրի ջղացաւին մէջ:

Ընդհանրապէս այս ջղացաւը արդիւնք է յօդացաւին: Այն ատեն ենթական կը մատնուի սարսափելի ցաւերու, գիշերը, յանկարծ կ'արթննայ ցաւի նոսրայի մը մէջ, որ կը սկսի ոտքի սովորական շարժումով մը, հազով մը, փռնգտալով մը: Անհանդուրժելի ցաւը կ'երկարի ամբողջ ոտքին վրայ, սովորաբար մէկ կողմը: Ենթական այլևս չի կրնար վերցնել ոտքը: Երբ նոսրան կ'անցնի, ոտքը տակաւին կը մնայ թմրած, յոգնած, գրեթէ կիսամեռ: Երբ այս ջղացաւը տևական (chronique) դառնայ, հիւանդը կը վարժուի տարօրինակ քալուածքի մը. — իւրաքանչիւր քայլափոխին, կը ստիպուի «բարեւելու», ծռելով սրունքը՝ երբ ամբողջ ծանրութիւնը կը դնէ վրան: Ասկէ դատ 15 կէտեր կան, որոնք կը ցաւին երբ մատդ դնես վրան: Այդ ցաւոտ կէտերը կը գտնուին յետոյքի դնդերներուն, ծնկակապի փոսին, սրունքի ոսկորին գլխուն, կրունկին վրայ (Վալլէքսի դիտողութիւն), որոնց վրայ կատարուած ճնշումը ցաւ կը պատճառէ ամբողջ ոտքին: Կայ նաև ուրիշ նշան մը, որ կը բնորոշէ աղդրոսկրին ջղացաւը: Երբ աղդրը ծալելով հանդէպնէք որովայնին վրայ, առանց սակայն ծռելու սրունքը, անմիջապէս ցաւ մը կը զգայ ենթական:

Այս ջղացաւին դարմանումին համար բազմաթիւ մեթոտներ ու դեղեր յանձնարարուած են: Յիշենք ծծմբային ջերմուկներու, տաք

օղի, շոգիի, լոյսի լողանքները, ելեկտրաբուժութիւն, բուժիչ ցե-
խերով օծում, օղի, ամլացուած ջուրի, քոքայինի, մորֆինի ներար-
կում, ասփիրին, սալիսիլաթ տը սուտ, սալիսիլաթ տը մէթիլ,
ևայլն: Վիրաբուժական գործողութիւնն ալ յանձնարարուած է շա-
տերու կողմէ: Պէտք է մոռնալ, որ սննդապահութիւնը և լուծողա-
կան-միզողական դեղերով մարմինին թոյները մաքրելը ևս մեծ
օգուտ ցոյց կուտայ:

Դէմքի ջղացաւը ևս յաճախ արդիւնք է աղուայի մը բորբոքու-
մին, պաղառութեան, հարուածի մը կամ վէրքի մը: Այս ցաւը եւս
անհանդուրժելի է: Վերջերս փրոֆ. Սիքար կը յանձնարարէր ալքոլ
ներարկել հիւանդ ջիղին մէջ:

Անարիւն անձերու ջղացաւերու սլարազային, յանձնարարելի
են երկաթի բաղադրութիւնները: Յօդակաթի ցաւերը ունին իրենց
մասնաւոր դեղը՝ ձիւնծաղիկին (colchique) արտադրութիւնը: Եւ
յետոյ ջղասպառներու ջղացաւերուն համար լաւ է դիմել գաղջ ջրա-
բուժութեան մեթոտներուն:

Ամէն սլարազայի պէտք է նախ քննել տալ ջղացաւին իսկական
պատճառը, և ըստ այնմ դարմանել տալ:

ԲԺ. Շ. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻԻՆԸ որոշած է սարքել
առողջապահական հրապարակային դասախօսութիւններու շարք մը,
որոնք տեղի պիտի ունենան հիմգշաբթի գիշերները, ժամը 9ին,
28, Rue Serpente, Hôtel des Sociétés Savantesի սրահներուն մէջ:

Ա. Դաս Տոքթ. ՔՕԼՕԼԵԱՆ.—Նախաբան ընդհ. առողջապահութ.

3 ԱՊՐԻԼ Բրոֆ. ԱՂԱԶԱՆԵԱՆ.—Ջգային դրութեան առողջապահութ.

Բ. Դաս Տոքթ. ՄԻՆԱՍԵԱՆԸ.—Թոքերու առողջապահութիւն

10 ԱՊՐԻԼ Տոքթ. ԱԼԼԱՀՎԵՐՏԻ.—Գիթի, կոկորդի առողջապահութ.

Գ. Դաս Տոքթ. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ.—Մորթի առողջապահութիւն.

17 ԱՊՐԻԼ Տոքթ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ.—Վեներական ախտերու առողջապ.

Դ. Դաս Տոքթ. ՏԻՐԱՑ.—Ստամոքսի առողջապահութիւն.

24 ԱՊՐԻԼ Պ.Ս.ՍԱՍՈՒՆԻ.—Բերնի ու ստամոքսի աղողապահութ.

Ե. Դաս Տոքթ. ԵԱԳՈՒՊ.—Վիրաբուժական առողջապահութիւն.

1 ՄԱՅԻՍ Պ.Կ.Յ. ԲԱՍՄԱԶԵԱՆ.—Հիւանդապահութիւն.

«Բուժամբ»ի Փարիզի ընթերցողներուն ջերմապէս կը յանձնա-
րարենք ներկայ գտնուիլ այս դասախօսութիւններուն: